

За педагогічні кадри

№ 37
(133)

16

грудня

1960 року
П'ЯТНИЦЯ

Ціна 15 коп.

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ
І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

ГОЛОВНА ХАРАКТЕРНА РИСА НАШОГО
ЧАСУ ПОЛЯГАЄ В ТОМУ, ЩО СВІТОВА СОЦІА-
ЛІСТИЧНА СИСТЕМА ПЕРЕТВОРЮЄТЬСЯ У
ВИРІШАЛЬНИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ ЛЮД-
СЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.

Із Заяви Наради представників комуністичних
і робітничих партій.

Міжнародний семінар педагогів

У Москві в міському Будинку вчителів відбувається Міжнародний семінар з питань політехнічної освіти і зв'язку школи з життям, у якому беруть участь учителі, викладачі педагогічних вузів, працівники народної освіти, представники педагогічної науки Російської Федерації та союзних республік, а також делегації соціалістичних країн — Болгарії, В'єтнаму, Чехословаччини, Угорщини, НДР, Румунії, Польщі, Монголії.

За 10 днів роботи семінару намічено заслухати 35 доповідей представників радянської школи і зарубіжних колег. Передбачено також відвідування шкіл з виробничим навчанням, огляд виставок, зустрічі з учителями Москви.

Ця міжнародна зустріч педагогів проводиться за планом культурного співробітництва соціалістичних країн. Ідея організації такої зустрічі вперше була висловлена ще в листопаді 1957 року в Братиславі на конференції з політехнічного навчання.

Крім обміну досвідом з цього важливого для школи питання, Міжнародний семінар внесе значний вклад у справу дальшого плідного співробітництва країн соціалістичного табору.

Цей семінар сприятиме успішному перетворенню школи, що здійснюється нині в Радянському Союзі і країнах народної демократії, допоможе тісніше зв'язати її з життям, краще виховувати нову людину.

Палкий заклик до миру

Звернення представників комуністичних і робітничих партій до народів усього світу в центрі уваги громадськості столиці УРСР. В ньому дано глибокий всебічний аналіз співвідношення сил, які борються на світовій арені за торжество великої справи миру, і сил, які намагаються всіма засобами роздути пожежу нової війни. Заклик представників комуністичних і робітничих партій вселяє величезні надії в серця всіх чесних людей земної кулі. В ньому відображено прагнення радянського народу, всього прогресивного людства запобігти новій світовій війні, добитись розрядки міжнародної напруженості.

Кожний з нас не пошкодує сил в ім'я цієї великої справи.

Велике щастя

Влітку мене запросили взяти участь у підготовці до виступів на Декаді української літератури і мистецтва у складі артистів Київського драматичного театру ім. І. Франка. Моїй радості не було меж, адже я давно мріяв про це.

У театрі тоді йшла велика напружена робота, в якій випало щастя докласти сил і енергії також мені. Я брав участь у підготовці декадних спектаклів, готував концертну програму, одним із учасників якої був і сам.

Про те, як нас зустріли у Москві, скільки теплих слів було сказано в нашу адресу, про той великий інтерес до українського мистецтва, який виявили москвичі, розповідати не буду — про це писалося багато в центральній пресі. Розповім про себе.

Я брав участь у двох концертах, які давали артисти театру. Хвилювався надзвичайно, але хвилювання це було особливим — від думки, що виступаю поряд з артистами-професіоналами. Глядач виявився надзвичайно вимогливим. Це були студенти Московського університету ім. М. В. Ломоносова, а також робітники автозаводу ім. Лихачова. Проте мій виступ був успішним. Крім романсів М. Лисенка «Везмежне поле», Гулака-Артемівського «Стоїть явір над водою» та Стеценка «Ой, чого ти, дубе», мені довелося проспівати ще й «Пісню варяжского гостя» Римського-Корсакова.

Радісно відчувати, що наше рідне українське мистецтво так високо було оцінено на декаді, що його любить і поважає весь радянський народ.

В. КРАВЧЕНКО.

Казковий палац

Нещодавно кияни стали свідками і учасниками відкриття нової величної споруди — прикраси столиці Радянської України — Київського палацу спорту.

Пройдіть увечері Рогнединською вулицею, і ви здалеку побачите цього велетня із скла і бетону. Казковий палац, розташований на вулиці Куйбишева, біля підніжжя Черепанової гори, виблискує вогнями. Стіни його зроблені із так званих склопакетів, алюмінію та інших сучасних будівельних матеріалів.

Відчуття стриманої і витонченої краси не залишає вас і тоді, коли ви потрапляєте і всередину Палацу. Тут немає ні стопудових люстр, ні пишної купецької розкоші, зайвих і нікому не потрібних речей. Як здорове тіло спортсмена красиве само по собі, так прекрасна і ця споруда, витримана в спокійних тонах.

Вихідного дня

Діти! Які вони милі, добрі, веселі... Недавно ми, студенти І курсу педагогічного факультету дошкільного відділу, відвідали Боярський дитбудинок. Їхали туди з хвилюванням. Нам скоріше хотілося побачити своїх маленьких друзів. І от ми в Боярці. Проїшли небагато шляху і зупинилися біля великих гарних будинків. На ганку нас зустріли діти. Вони з нетерпінням чекали своїх гостей. Привітавшись, господарі повели нас у свої світлі просторі кімнати.

Після першого знайомства діти запросили нас на свій концерт. А потім на сцену вийшли студенти Л. Якобі, А. Дурнева, Т. Ружицька і Є. Полонська, які виступили з декламацією та виконанням пісень. А там — ігри і танці на свіжому повітрі, вручення дітям невеличких подарунків.

Як хороше ми провели вихідний день у дитбудинку!

А. ВОИТЕНКО.

Герой „Молодої гвардії“ Віктор Третякевич

Указом Президії Верховної Ради СРСР від 13 грудня за активну участь у діяльності підпільної комсомольської організації «Молода гвардія», а також проявлені особисті героїстичні і відвагу в боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками орденом Вітчизняної війни І ступеня нагороджено Третякевича Віктора Йосиповича.

Віктор Третякевич був одним з організаторів і керівників комсомольської підпілля в Краснодарі. Товариші обрали його комісаром організації. Віктор брав активну участь в усіх діяльності підпільників і особисто керував багатьма операціями.

1 січня 1943 року разом з Іваном Земнуховим і Євгеном Мошковым Віктора арештувала

поліція, запідозривши їх у крадіжці подарунків для німецьких солдатів. У цей час один з учасників організації — Геннадій Почепцов зрадив молодогвардійців. Більшість підпільників було арештовано, а потім страчено. Віктора Третякевича скинули живим в шурф шахти № 5.

Після визволення Краснодару Радянською Армією арештований слідчий міської поліції Кулешов звів наклепи на Віктора Третякевича.

Нові матеріали про «Молоду гвардію» дали можливість встановити, що Віктор Третякевич до кінця свого недовгого життя був справжнім радянським патріотом, палко відданим нашій соціалістичній Батьківщині.

(ТАРС).

Київська школа № 161, де проходять практику студенти педагогічного факультету. Урок з домашнього. Фото Є. Білевича.

ВИДАТНИЙ ПИСЬМЕННИК

(До 120-річчя з дня народження М. Старицького)

Михайло Старицький — видатний поет, прозаїк, драматург і перекладач в українській літературі другої половини XIX століття.

На протязі сорокарічної літературної і театральної діяльності поет сприяв своїм художнім словом розвитку літератури і мистецтва українського народу. В реалістичних творах М. Старицького правдиво відтворено життя трудового народу.

М. Старицький своїми творами виступає як продовжувач реалістичних традицій великого Тараса Шевченка. Позитивний герой його поезії — мужний і незламний борець, готовий в кожну хвилину на самопожертву в ім'я народного щастя. Як сміливий плавець, якого не лякає грізна буря на бурхливому морі, поет бореться за народну справу. Поезія М. Старицького пройнята палкою любов'ю до України, до пригнобленого народу.

Як я люблю безрадісно тебе, Народе мій, убожеством прибитий.

М. Старицький — новатор в ритміці і поезії своїх віршів. Його окремі ліричні поезії, покладені на музику, стали любимими народними піснями.

Талановитий поет збагатив українську літературу багатьма перекладами творів російської та західноєвропейської класики. Його переклади сербських героїчних пісень і дум — одні з кращих в українській літературі. Поет палко співчуживольному рухові півден-

нослов'янських народів за своє національне визволення з-під турецької неволі, віддає гроші, одержані за переклади, на користь визвольного руху.

М. Старицький — талановитий прозаїк і драматург. Письменник з любов'ю змальовує героїчні образи представників народу — гетьмана Богдана Хмельницького, героїчних оборонців міста Буші, подає образ народного месника Устима Кармалюка та ін., втілює в них кращі риси народу — любов до батьківщини, ненависть до ворога, стійкість, незламність і силу волі.

Кращі п'єси Старицького з сучасного життя — «Не судилося», «Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці», «Талан», «У темряві» — це реалістичні твори, в яких поет змальовує соціальні суперечності в суспільстві, поміщиків і сільську буржуазію, з одного боку, і знедолене бідне селянство — з другого. Слово поета повне гніву до кривдників і співчуття до скривджених.

Твори М. Старицького користуються любов'ю і пошаною серед радянських людей. Кращі п'єси драматурга не сходять зі сцен наших радянських театрів. Драма М. Старицького «Не судилося» заслужено одержала високу оцінку на Декаді української літератури і мистецтва в Москві в листопаді цього року. Твори видатного письменника зайняли почесне місце в золотій скарбниці української літератури.

М. ПАЗЯК.

Слухають радіопередачу за власними заявками...

До 100-річчя з дня смерті Т.Г.ШЕВЧЕНКА

Мовами світу

Безсмертні твори геніально-го українського поета Т. Г. Шевченка користуються величезною популярністю серед народів Радянського Союзу і зарубіжних країн. Їх перекладають на багато мов світу, захоплено читають мільйони читачів. Особливо широке розповсюдження має славнозвісний «Заповіт», в якому народний співець закликав трудящі маси до боротьби за свободу і щастя.

Державне видавництво Академії наук УРСР видало 100-тисячним тиражем «Заповіт» Шевченка на 44 мовах. Поряд з перекладами цього твору на мови народів СРСР тут є пере-

клади на французьку, англійську, польську, німецьку, португальську, корейську, японську, китайську, угорську, шведську та інші мови. На китайську мову «Заповіт» переклав відомий вчений і громадський діяч Го Мо Жо, англійський переклад зробила письменниця Е. Войнич, шведською мовою твір подано в перекладі А. Енсена, який свого часу досліджував творчість українського Кобзаря. До збірника додано ноти на «Заповіт».

Збірник видано в хорошій оправі з силуетом народного поета.

В. КОСЯН.

„Пояснювальна записка“

Немало їх. Можна з упевненістю сказати, що кількість «пояснювальних записок» у деканатах зростатиме. До того приїхала сестра чи брат, у іншого — захворів товариш, у третього — підвищилася температура, а до лікаря він чомусь не звернувся, у четвертого... Скажемо одразу: навіть сотня «записок» не вичерпає теми, тим більше, нікого не схвилює. Читаєш їх і, уявляючи собі, не крадаєшся в серце співчуття. Багато в них чогось невисказаного, точніше — прихованого. Якби подивитися з цього боку, то значна кількість «пояснень» розв'язали б як дим: за ними з'явилися б дні, сповнені лінощів, тягучого безділля, безтурботні, розтрачені навки дні.

«Пояснювальна записка» стала свого роду «відпискою», бо, виконавши цю немудру роботу, студент-лідар у більшості випадків немов заявляє деканові: нате, ось вона, та одчепіться. Немало таких «записок» зібралося на педагогічному факультеті, на інших же вони просто не беруться до уваги. І, здається, це найкраще. Студент повинен відвідувати лекції, отже, крім хвороби, не може бути ніяких причин для пояснення пропусків. Давно пора від «записок» відмовитися, а натомість посилити вимоги до студентів, не залишати без покарання жодного порушення дисципліни. Менше буде паперів і писанини, більше — користі для самих студентів.

КОНСУЛЬТАЦІЇ ШЕРШНЯ

Як проводити залік

Незабаром заліково-екзаменаційна сесія, тому доводиться нагадувати окремим викладачам, як проводити залік.

Краще заліки відтягати аж на останні дні перед самим екзаменом. Потім оголошує: «На цьому тижні я приймаю залік!».

— У нас же семінари й практичні! — починають студенти.

Ви їх перебиваєте і категорично заявляєте: «Це мене не обходить, прошу підготуватись, щоб змогли дати відповідь на всі питання...».

— Хіба й білети будуть? — запитує ехидний голос...

— Питання усні, — відповідає ви. — Це ж не екзамен, а залік...

Опитавши половину студентів на годинах, відведених розкладом на вашу дисципліну, ви говорите: «Всі інші студенти будуть складати заліки після лекцій. Правда, якщо з вас хто вільний, то можна завтра й зранку».

Прийшовши на другий день зранку, ви шукаєте десь собі куточок, викликаєте до себе студентів і кажете: «За кожну лекцію я можу прийняти лише чотирьох студентів. Так що чотири залишіться, а решта йдіть на лекцію, потім ви четверо підете на лекцію, а ви четверо прийдете з лекції».

— У всьому мусить бути порядок! — рішуче підкреслює ви.

Ні інструкції, ні декана не бійтесь. Адже ви турбуєтесь насамперед про інтереси своєї дисципліни. Але з своїх лекцій чи практичних занять на чужі заліки ви не відпускаєте нікого принципово, бо це вже буде порушенням педагогічного процесу.

Н. Р.

ДРУЖНІ ЗУСТРІЧІ

Ранком 10 грудня чоловіча збірна команда інституту з волейболу і збірна команда з настільного тенісу була в зборі. Попереду — поїздка в м. Чернігів, куди запросили нас студенти педагогічного інституту на спортивне свято в зв'язку з відкриттям спортивного залу.

Ось і Чернігів. Зустріли нас привітно, а на другий день почалися змагання з настільного тенісу. Наші хлопці і дівчата

виступали добре. Особливо слід відзначити високу майстерність і волю до перемоги М. Косоротової і В. Синьова. Проте з рахунком 5:4 перемогли студенти Чернігівського педагогічного інституту. Потім відбулися показові зустрічі чемпіонів, у яких блискучу перемогу (2:0) здобув В. Синьов.

У товариській зустрічі між збірними волейбольними командами Чернігівської області і нашого інституту перемогли господарі поля (15:11, 15:13, 15:10), але й наші спортсмени показали високий клас гри. Однак погано: наші волейболісти ще не мають потрібного досвіду ігор з сильними командами.

Це було свято чернігівських студентів, адже вони одержали чудовий спортивний зал, який можна порівняти тільки з залом Жовтневого палацу в Києві.

Частіше б відбувалися подібні зустрічі. Вони зміцнюють дружбу студентів, підвищують майстерність спортсменів і команд в цілому.

С. ЛЕВАКІВСЬКА,
викладач.

Вечір відпочинку студентів фізико-математичного факультету.

Фото В. Шкардуна.

ЛАСТІВКИ

ОПОВІДАННЯ

За вікном, під стріхою, весняної пори ластівки звили гніздечко.

Сашко бачив, як вони завзято працювали дзьобиками. Не встигла одна з них спурхнути від гнізда, як на зміну прилітала інша. Так до вечора.

Його ліжко під вікном, і він завжди, лягаючи спати, ще довго чує їх щебетання.

— Про що вони, мамо?

— Хто його знає. Може діляться радістю від прожитого дня, а може про вірну любов воркуют. — Мати помовчала якусь мить, а потім, спохватившись, додала: — Та ти спи, спи. А завтра, коли встанеш, не забудь кроликам підкнутити...

Коли сонце піднялося вище груші і його проміння впало на ліжко, а тіні від пролітаючих ластівок промайнули на Сашковому обличчі, він пробрався. Розчинив вікно, сів на підвіконня, підібгавши ноги.

— Доброго ранку, — сказав він до пташенят, шурячи від сонця заспані очі.

... Ластовенята були ще сплячі. Вони сиділи смиренно в теплом кубелечку, висунувши голівки з жовтими заїдами-дзьобиками.

— А-фіть, а-фіть, — помахав він рукою, і вони роззявили їх, кумедно похитуючи голівками.

Помилувавшись ними, Сашко закривав руки в кишені і, як господар, поважно пройшовся двором. Раптом він згадав про рогатку, що виміняв у старшокласника Тимка за материну медаль, яку вона одержала на виставці, і дістав її під дровами. Ранок був тихий, єдина хмарка, що висіла проти двора, здавалась легкою пір'їною.

— Стріляти б аж до неї, — думає Сашко. Розтягнув червоні резинки, пустив... Раптом ластівка, що летіла до гнізда, замахала швидко крильми і несподівано поникла до землі.

— Тівіть, тівіть, — відчайдушно закричала друга ластівка.

Сашко стояв якусь мить розгублений, потім побіг на город, чіпляючись за картоплиння. Задихаючись від бігу, тремлячими руками підняв ластівку. Жертва лежала в Сашковій руці, затиснувши в дзьобиком комаху. З голівки, де було збурене пір'я, сочилася тепла кров. Що робити? Вона загине! Ні, ні! Він всунув дзьобика в рот, послинив його, потім помахав її і розкрив долоню. Та ластівка лежала нерухомо. Побіг у

хату, дістав з полиці пляшечку з йодом, у комірчині знайшов кусок бинту... Розпростерши крила і вткнувшись дзьобиком у лавочку, нерухомо лежала ластівка. Сашко зрозумів, що і йод, і бинт, і їжа були вже зайвими.

— Сашку, де ти? — гукнула мати, ще раз обійшовши навколо хати. Взяла корзинку і пішла на город стежкою, вздовж якої по обидва боки тягнулись рядки кукурудзи. За хлівом, під грушею, серед високих густих лопухів вона побачила Сашку, який копався в землі.

— Що ти тут робиш?

Сашко піднявся, глянув на неї заплаканими очима.

— Що сталося з тобою, Сашку, скажи?

І він раптом притиснувся замурзаним лицем до матері.

— Я знаю, як тобі важко зі мною. Але я в тебе один, а в неї аж п'ятірка, — показав він на гніздо, де саме в цей момент ластівка тикала їжу в безпорадні дзьобики пташенят, і з очей у нього бризнули сльози.

Мати глянула на пухку землю, дбайливо згорнуту в мотилку.

— Я поховав нашу ластівку, а тут рогатку закопав. Назавжди.

І мати зрозуміла, що сталося з Сашком. Гладила й гладила давно нестрижену розкуйовджену голову сина.

— Так, недобре ти зробив. Тяжко їй буде одній.

— Та я... я допоможу їй. Зроблю пташину, почеплю біля гнізда. І мух, і комашок буду завжди туди класти.

— Вона сама вправиться, вигодує пташенят і вони розлетяться по світу. Тільки вона все життя буде самотня.

І в неї самої на очі навернулись сльози. А Сашко, не розуміючи чому, ще дужче заплакав.

— Не буду більше таким, мамо, не буду. Слухатимусь тебе, і вчитимусь добре, і зілля рватиму, і твою медаль у Тимка заберу, і... і...

— Я вірю. Ти будеш хорошим, не таким, як батько. Ще тільки сьогодні згадав, що ти є в нього.

— Не треба, мамочко. Я знаю, він не добрий. Я буду допомагати тобі і на фермі, і дома — скрізь і завжди.

І мати остаточно вирішила, що вона зараз же, по дорозі на ферму, занесе на пошту перший за 9 років переказ, відішле його назад у місто. Вона не потребує його допомоги. Колгосп, люди — її багатство, а сина вона сама виховує.

Сонце вже сховалось за горизонт, і тихе надвечір'я опустилось на село, а в мирній небесній високості ширяли ластівки. Часто одна відставала від гурту і, плавно промайнувши поміж вишнями, летіла до покритої залізом хати, де все ще стояла мати з сином.

П. ІГНАТЕНКО.

Передплачуйте журнали видавництва „ВЫСШАЯ ШКОЛА“

Щомісячний журнал «Вестник высшей школы» висвітлює життя і діяльність вищої школи СРСР. Періодичність — 12 номерів на рік. Вартість передплати на рік — 60 крб.

Журнали серії «Научные доклады высшей школы»:

«Биологические науки»
«Исторические науки»
«Филологические науки»
«Философские науки»
«Экономические науки».

Журнали висвітлюють матеріали наукових досліджень, виконаних професорсько-викладацьким складом і науковими співробітниками вищих учбових закладів, розраховані на наукових працівників, аспірантів і студентів старших курсів вузів.

Періодичність — 4 номери на рік. Вартість передплати кожного журналу на рік — 40 крб.

«Бюллетень Министерства высшего и среднего специального образования СССР». Публікує постанови уряду, що торкаються вищої і середньої школи, а також накази і інструкції, що відносяться до компетенції вищих і середніх спеціальних учбових закладів.

Періодичність — 12 номерів на рік. Вартість передплати на рік — 30 крб.

Передплата на журнали приймається без обмежень усіма міськими і районними відділами «Союздруку», відділеннями агентств зв'язку і громадськими уповноваженими.

Видавництво «Высшая школа».

Редактор О. КАРДАШ.